

Emmanuel Grynszpan

Hackare blottlägger Wagnergruppens imperium

Ur *Le Monde*, 22 mars 2023

Introduktion

Wagnergruppen är en högerextrem privatarmé bestående av legosoldater som främst rekryterats från Ryssland, men som i sina led även har icke-ryssar.

Gruppen är ökänd för sin effektivitet och brutalitet. Wagnergruppen behöver normalt inte stå till svars för övergrepp och anses ligga bakom många mord, bl a på journalister.

Under senaste året har den främst gjort sig känd för sina envetna försök att inta staden Bachmut som förmodligen kostat över 10 000 legosoldaters liv. Wagnergruppen har under senare tiden också hamnat i konflikt med den högsta militärledningen i ryska krigsmakten.

Nyligen blev gruppens främsta militärbloggare Vladlen Tatarskij mördad på ett kafé i S:t Petersburg¹. Vem som låg bakom och utförde mordet är fortfarande oklart, och frågan är om de ryska myndigheterna verkligen vill komma fram till och redovisa sanningen om detta (man är nog främst intresserad av att utnyttja saken politiskt – och då spelar sanningen mycket liten roll).

Följande artikel handlar dock inte om sådant, utan om Wagnergruppens inre struktur, ideologi m m. Se även lästipsen efter artikeln.

Datafiler som hackats och analyserats avslöjar det system som Wagnergruppens ledare Jevgenij Prigozjin byggt upp, ett kriminellt företag unikt i sitt slag.

I Ryssland finns ett företag där legosoldater som gjort sig skyldiga till krigsförbrytelser, jurister, gangsters beväpnade till tänderna, garvade datatekniker och statsvetare arbetar hand i hand. Tiotusentals som arbetar åt Jevgenij Prigozjin, tidigare dömd brottsling som blev "Putins kock", därefter general utan gradbeteckning i kriget i Ukraina, och chef för Wagnergruppen.

Företaget har vänts ut och in på av *Dossier Center*, en grupp utredare finansierade av den ryske affärsmannen och dissidenten Michail Chodorkovskij. Den 18 mars publicerades sålunda "Prigozjins cyberarmé", en studie baserad på över en miljon interna dokument som en

¹ Kaféet ska åtminstone tidigare ha ägts Wagnergruppens ledare Jevgenij Prigozjin.

grupp anonyma hackers kommit över. Information som i början av hösten 2022 verkar ha kopierats från Jevgenij Prigozjins servrar.

Man har kommit åt hans huvudaktiviteter: dokumenten härrör från en trollfabrik i Sankt-Petersburg, *Internet Research Agency*, men också från moderbolaget *Concord Group* och en galax på 400 företag, verkliga eller fiktiva, ägda av mångmiljonären. Från insidan har den kommersiella strukturen likheter med ett statligt ryskt företag men också med ett kriminellt företag unikt i sin genre.

Undersökningens främsta slutsats är följande: alla gruppens aktiviteter är ”organiskt sammankopplade”. De anställda som arbetar i en del av imperiet kan snabbt omplaceras till någon annan sektor.

”Wagnermedlemmar som sårats får återhämta sig på konvalescenscenter i [staden] Gelendjik, tjänstemän i försvarsministeriet får rabatter i lyxbutiken Jelisejevskij, trollen i Lachta [ett kvarter i Sankt-Petersburg] får flytta in i hus uppförda av Prigozjins byggföretag och ägnar sig där åt att göra PR på internationell nivå för Wagnergruppen. Idag granskar advokater och finansexperter kontrakt på koncessioner i Sankt-Petersburg och i morgon kanske i Antananarivo eller Bangui”, heter det i undersökningen. Denna komplexa och dynamiska struktur försvårar möjligheterna till internationella sanktioner.

Studierna av personal och lönerna för dataspecialister visar att de är anställda av olika företag och skickas runt från det ena projektet till det andra: den som igår ägnades sig åt beställning av möbler till en lägenhet åt Prigozjins dotter köper också flygbiljetter till Teheran eller Portugal åt Violetta, Prigozjins mor. Inköp gjorda av en mellanhand i form av en resebyrå vid namn – en fascinerande detalj – *Zelenski Corporate Travel Solutions*, baserad i Moskva. Följande dag kan samma person få organisera överföring av fångar från ett läger eller beräkna hur mycket virke som går åt för tusentals likkistor avsedda för de legosoldater som dödats i Ukraina. I snitt tjänar dessa datatekniker kring 110 000 rubel i månaden, dvs 1 327 euro.

Betalda kanaler på Telegram

Affärsmannen är oerhört på sin vakt och utsätter alla kandidater till gruppen för ett två timmar långt förhör med hjälp av en lögn-detektor. ”Det handlar om att eliminera alla kandidater med en fäbless för oppositionen, alla som kan tänkas ha kontakter med medierna och ordningsmakten, narkomaner och skuldsatta personer”, framgår det av undersökningen.

Givetvis är frågorna inriktade på att avgöra kandidatens inställning till kriget i Ukraina. Däremot verkar nynazister inte ha några problem att släppas genom filtret och det tycks vimla av den sorten inom gruppen. Arbetsgruppernas lösenord som undersökarna kommit över innehåller ofta siffrorna 1488, en identifieringskod använd av nynazister och personer som tror på den vita rasens överhöghet.

Ytterligare en paradox: rapporten pekar på en ”märklig obalans” mellan maximalt säkerhetstänk, sekretesskult, inom företaget å ena sidan och å andra sidan ”total likgiltighet vad gäller digital sekretess: de anställda får varken någon utbildning eller några instruktioner angående kryptering, som inte verkar finnas till”.

Tidigare anställda beräknar att trollfabriken nu har cirka 400 anställda, varav drygt 30 helt ägnar sig åt att skriva kommentarer på mediernas webbsajter, medan ytterligare ett trettiotal håller på med YouTube.

Gruppen betalar den mycket populära sajten *Telegram* för att få fram budskap under andra signaturer och har gått så långt som till att beställa betalda artiklar av ansedda dagstidningar som *Kommersant*. Enligt *Dossier Center* ska den senare ha fått 750 000 rubel (9 000 euro) för en artikel vintern 2021. I undersökningen får man också veta att Daria Dugina, dotter till den

ultranationalistiske ideologen Aleksandr Dugin, arbetade för Jevgenij Prigozjin innan hon dödades vid ett bombattentat i augusti 2022.

Utan minsta kommentar till dessa avslöjanden föredrog Jevgenij Prigozjin måndagen den 20 mars att skryta om sina planer på att fram till mitten av maj rekrytera ytterligare 30 000 stridande till Ukraina.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Intervju med f d befälhavare i Wagnergruppen (Marat Gabidullin): [En legosoldats bekännelser](#). (april 2022)

Veronika Dorman, Julien Lecot: [Jevgenij Prigozjin, oligarken bakom Wagnergruppen](#) (oktober 2022)

Svenska Wikipedia: [Wagnergruppen](#)

Se även:

[Ökända Wagnergruppen: "Inte Guds bästa barn"](#) (Aftonbladet)

[What is Russia's Wagner Group of mercenaries in Ukraine?](#) (BBC)

På SvtPlay finns en dokumentär, [Wagnergruppen – Putins hemliga legosoldater](#) (den kommer att finnas tillgänglig till 4 juni 2024)

Det finns flera avhoppare från Wagnergruppen. Den mest kände är Marat Gabidullin, som skrivit en bok om detta (se ovan). En annan är Andrej Medvedev som i januari 2023 flydde till Norge – om honom, se [Andrej Medvedev](#) (eng. Wikipedia)

I detta sammanhang bör även avhopparen Gleb Karakulov nämnas. Han ingick dock inte i Wagner-gruppen, utan var officer i Putins säkerhetsstyrka. Se (SVT): [Han var officer nära Putin – avslöjar detaljer inifrån Kreml](#).